

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Calinenco Valentin, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 03 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2021, în cauza penală privindu-l pe

Calinenco XXXXX, născut la XXXXX, originar din orașul XXXXX, domiciliat în raionul XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 12.10.2018 – 03.12.2020 (prima instanță);
2. 22.12.2020 – 13.05.2021 (instanța de apel);
3. 22.07.2021 – 08.12.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 03 decembrie 2020, Calinenco Valentin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Calinenco Valentin, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la data de 02.09.2018, aproximativ pe la ora 21:00, aflându-se în ospetie la domiciliul cet. XXXXX, situat pe adresa mun. XXXXX, profitând de faptul că ultimul a adormit, acționând cu intenție directă, din odaia apartamentului în care se aflau, pe ascuns, a sustras telefonul mobil de model „XXXXX cu numărul de XXXXX și IMEI 2: XXXXX în sumă de 3000 lei, după care, cu bunul sustras, a părăsit locul comiterii infracțiunii, prin ce i-a cauzat părții vătămate, Caitaz Vasile, un prejudiciu material considerabil.

Acțiunile inculpatului Calinenco Valentin au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Calinenco Valentin, prin care a solicitat casarea acesteia în partea ce ține de stabilirea pedepsei, rejudicarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită, pentru infracțiunea comisă, o pedeapsă neprivativă de libertate sau sub formă de amendă minimă.

În motivarea cerințelor sale, apelantul a invocat că consideră sentința primei instanțe neîntemeiată în partea ce ține de aplicarea pedepsei inculpatului sub formă de închisoare, pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, întrucât potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea comisă de acesta, potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave.

Apărarea a mai menționat că prima instanță, la aplicarea pedepsei inculpatului Calinenco Valentin, nu a ținut cont de prevederile art. 75, 76, 79 Cod penal, or, la caz, sunt prezente circumstanțe excepționale, ce permiteau instanței de judecată aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, și anume, infracțiunea comisă face parte din categoria celor mai puțin grave, nu afectează ordinea publică, antecedentele penale sunt stinse, personalitatea inculpatului care a manifestat căința sinceră, a explicat motivele și circumstanțele pentru cele întâmplante, la urmărirea penală a recunoscut vina integral, s-a căit sincer de cele comise, precum și a restituit părții vătămate telefonul sustras, ultimul neavând careva pretenții față de el.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2021, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a argumentat examinarea prezentei cauze penale în lipsa inculpatului, prin faptul că ultimul cunoștea despre data examinării cauzei, instanța i-a asigurat citarea pentru prezența la ședința de judecată, și ca urmare, acesta a avut posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare, mai mult, inculpatul a fost reprezentat de către un apărător în instanța de apel.

Astfel, instanța de apel a notat că pe parcursul examinării cauzei, la etapa apelului, a întreprins toate măsurile de asigurare a prezenței inculpatului în ședința de judecată, însă inculpatul s-a eschivat de a se prezenta în ședințele de judecată atât în prima instanță, cât și în instanța de apel. Totodată, fiind imposibil de stabilit locul aflării acestuia, prima instanță l-a anunțat în căutare pe inculpat și a pornit dosarul de căutare nr. 2019010434.

Reieșind din circumstanțele constatate, instanța de apel a dispus judecarea apelului în lipsa inculpatului, luând în considerație faptul că au fost întreprinse toate măsurile legale de a asigura prezența acestuia la judecarea apelului, făcând trimitere la jurisprudența Curții Supreme de Justiție și jurisprudența Curții Europene pe cauze concrete cu privire la respectarea dreptului părților la un proces echitabil, locul aflării inculpatului Calinenco Valentin a fost imposibil de stabilit, or, potrivit art. 321 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că inculpatul a renunțat, în mod expres, la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței, prin neprezentarea în ședința instanței de apel.

În continuare, instanța de apel a reiterat că vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate a fost confirmată prin cumulul de probe prezentate la materialele cauzei, acțiunile acestuia corect fiind încadrate în baza art. 186 alin. (2)

lit. d) Cod penal.

Subsidiar, instanța de apel a reținut că nu are temei de a interveni în sentința primei instanțe nici în partea stabilirii pedepsei inculpatului Calinenco Valentin, or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, acestuia aplicându-i-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, cu respectarea prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal. Așadar, a indicat că infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) Cod penal, se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

În acest sens, instanța de apel a menționat că la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, prima instanță corect a reținut faptul că acesta s-a eschivat de la obligația de a se prezenta în ședință de judecată, iar prin acțiunile sale, inculpatul a manifestat un dezinteres absolut în raport cu fapta comisă de acesta și în raport cu răspunderea pe care urmează să o poarte ca rezultat al comiterii acesteia, mai mult, potrivit materialelor cauzei penale, inculpatul Calinenco Valentin, născut la 15.06.1997, nu are nici o sursă de venit (f.d.9, 39, 58, Vol. I), nefiind angajat în câmpul muncii.

S-a mai reținut că pe parcursul examinării prezentei cauze penale, inculpatul a manifestat o conduită care denotă că acesta nu a tras concluziile din condamnările sale anterioare și nici din faptul că a beneficiat de clemența statului prin aplicarea față de el a legii cu privire la amnistie și liberării lui la nici o lună de la punerea în executare a pedepsei privative de libertate. În același sens, instanța de apel a remarcat faptul că la momentul comiterii prezentei infracțiuni la 02 septembrie 2018, nu cunoștea despre faptul că antecedentul său penal determinat de condamnarea sa prin sentința Judecătorei Ciocana mun. Chișinău (f.d. 36-38, Vol. I) din 13 noiembrie 2014 urma să fie stins ca urmare a legii cu privire la amnistie.

În susținerea ideii că inculpatul nu și-a tras concluziile din condamnările sale anterioare, instanța de apel a mai reținut că inculpatul anterior fiind condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendare condiționată a executării acesteia, nu s-a conformat obligațiilor instituite prin sentință, fapt care a determinat trimiterea acestuia la executarea pedepsei reale.

În final, instanța de apel, a concluzionat că pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, aplicată inculpatului Calinenco Valentin, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, este una legală, proporțională cu fapta comisă și în măsură să asigure atingerea scopului pedepsei penale, or, temei de a fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, la caz, nu au fost stabilite.

4. Legalitatea și temeinicia hotărîrilor instanțelor de fond este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Calinenco Valentin, prin care, invocîndu-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 10) Cod de procedură penală, se solicită casarea acestora în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărîri în această latură, prin care inculpatului, pentru infracțiunea comisă, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, din următoarele considerente:

- instanțele de fond nu au motivat de ce i-au numit inculpatului cea mai aspră pedeapsă stabilită de către sancțiunea art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, considerînd că oportun era aplicarea unei pedepse mai blînde sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau amendă;

- individualizarea pedepsei aplicate inculpatului Calinenco Valentin este contrară prevederilor art. 75 alin. (1), (2) Cod penal, or, infracțiunea imputată inculpatului este una mai puțin gravă, și efectiv, pentru comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, avînd în vedere restituirea integrală la data de 13.09.2018 a prejudiciului cauzat - telefonul mobil de model „XXXXX”, se impunea aplicarea unei pedepse non privativă de libertate;

- partea vătămată, fiind audiat în ședința de judecată în instanța de fond, a expus instanței de judecată că l-a iertat pe inculpat și dorește încheierea unei tranzacții de împăcare;

- în susținerea concluziei, că condamnatul Calinenco Valentin poate fi corectat și reeducat doar prin izolarea de societate, instanța de apel nu a invocat nici o probă pertinentă și concludentă în acest sens;

- judecarea cauzei penale privind învinuirea lui Calinenco Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, atît în instanța de fond cît și în instanța de apel a avut loc în absența lui. Astfel, la judecarea cauzei penale în instanțele de fond, procurorul nu a prezentat probe verosimile care ar confirma faptul că inculpatul Calinenco Valentin a renunțat la dreptul său de a apărea în fața instanțelor și de a se apăra personal. Pretinsele citații anexate la materialele cauzei nu confirmă citarea legală a lui Calinenco Valentin și refuzul lui de a-și exercita dreptul de a se apăra personal. Mai mult, n-au fost prezentate probe verosimile în confirmarea sustragerii inculpatului de la judecarea cauzei penale în privința sa.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că soluția instanței de apel referitor la categoria și mărimea pedepsei stabilite inculpatului corespunde prevederilor art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, fiind argumentată suficient prin prisma principiilor și criteriilor de individualizare a pedepsei. În consecință, consideră că pedeapsa aplicată este una echitabilă.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427

Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță se reține, că potrivit textului recursului, recurentul invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 10) Cod de procedură penală, însă, în esență, critică decizia contestată în latura pedepsei aplicată inculpatului, considerând-o prea aspră, solicitând în acest sens stabilirea unei pedepse sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

Verificând legalitatea hotărârilor atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza respingerii acestora.

Cu referire la criticile recurentului reflectate în pct. 4 al prezentei decizii, precum că *instanțele de fond nu au ținut cont de scopul pedepsei penale, criteriile generale de individualizare și au aplicat o pedeapsă prea aspră cu închisoare*, greșit individualizată, nefiind luate în considerare toate circumstanțele săvârșirii infracțiunii, precum și cele ce țin de personalitatea inculpatului, poziția părții vătămate care nu are pretenții față de inculpat, Colegiul penal constată că sunt neîntemeiate, și reprezintă opinia subiectivă a recurentului, or, stabilirea unei pedepse sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității nu poate fi acceptată de instanța de recurs ordinar, având în vedere că instanța de apel just a reținut că prima instanță la adoptarea soluției în partea pedepsei a luat în considerare toate circumstanțele cauzei (*gravitatea infracțiunii săvârșite - infracțiune mai puțin gravă, s-a eschivat de a se prezenta în ședințele de judecată ale instanțelor de fond, fiind anunțat în căutare*), precum și personalitatea inculpatului Calinenco Valentin (*anterior, fiind condamnat prin sentința Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 13 noiembrie 2014 (f.d.36-38, Vol. I) la o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendare condiționată a executării pedepsei, nu s-a conformat obligațiilor instituite prin sentință, fapt ce a generat trimiterea acestuia la executarea pedepsei reale, ulterior, la 16 octombrie 2018 fiind eliberat pe amnistie, însă inculpatul nu s-a corectat și din nou a comis o infracțiune*). Mai mult, instanța de recurs ordinar consideră inacceptabilă solicitarea recurentului de a-i fi stabilită inculpatului o pedeapsă sub formă de amendă ori muncă neremunerată în folosul comunității, din motiv că inculpatul Calinenco Valentin nu are nici o sursă de venit (f.d.9, 39, 58), nefiind angajat în câmpul muncii și se eschivează de răspundere penală.

Subsidiar, Colegiul penal referitor la argumentul recurentului, precum că *partea vătămată, fiind audiat în ședința de judecată în instanța de fond, a expus instanței de judecată că l-a iertat pe inculpat și dorește încheierea unei tranzacții de împăcare*, reiterează că poartă un caracter declarativ, or, inculpatul având intenția de a se împăca cu partea vătămată, urma să încheie tranzacția de împăcare cu ultimul în sensul art. 109 Cod penal, fapt ce nu a fost constatat la materialele cauzei.

În continuarea expunerilor sale, instanța de recurs ordinar cu privire la alegațiile recurentului privind *examinarea cauzei penale în instanțele de fond în lipsa*

inculpatului Calinenco Valentin, ține să menționeze că inculpatul a fost citat pentru a se prezenta în fața primei instanțe de nenumărate ori (f.d. 74, 81, 83, 89, 91, 99, 106, Vol. I), însă nu s-a prezentat. Astfel, la data de 23 aprilie 2019, a fost dispusă aducerea silită a inculpatului la ședința de judecată a primei instanțe (f.d. 113, Vol. I), ulterior, la data de 23 mai 2019 (f.d.126, Vol. I) s-a dispus anunțarea în căutare a acestuia. Drept urmare, în privința acestuia a fost pornit dosarul de căutare nr.2019030262 (f.d.143, Vol. I).

La data de 03 iulie 2019 (f.d.148, Vol. I), inculpatul Calinenco Valentin s-a prezentat în fața instanței de apel, fiind informat despre faptul că *este obligat de a se prezenta la toate ședințele de judecată, iar în cazul neprezentării în fața instanței, sau neexecutării obligațiilor stabilite, în privința sa vor fi aplicate măsuri preventive privative de libertate*. În rezultat, la data de 09 decembrie 2019 (f.d.174, Vol. I) s-a aplicat față de Calinenco Valentin măsura preventivă-arestul preventiv cu executare în P. 13. În vederea punerii în executare a măsurii preventive, s-a anunțat repetat în căutare inculpatul Calinenco Valentin. Potrivit informației prezentate de IP Buiucani, la data de 27 decembrie 2019 (f.d.201, Vol. I), în privința inculpatului Calinenco Valentin s-a pornit duplicatul dosarului de căutare nr.2019010434. Ulterior, a fost citat în mod repetat (f.d. 3, 5 Vol. II), însă iarăși nu s-a prezentat în fața instanței de apel. Mai mult, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel din 13 mai 2021, fiind pusă în discuție posibilitatea continuării examinării cauzei penale în lipsa inculpatului care este anunțat în căutare, avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia (f.d.7, Vol. II).

Așadar, Colegiul penal, în contextul celor expuse supra, constată că inculpatul Calinenco Valentin a manifestat o atitudine nepăsătoare atât față de fapta comisă, cât și față de răspunderea pe care urmează să o poarte ca rezultat al comiterii acesteia.

În acest sens, Colegiul penal invocă că din conținutul hotărâților instanțelor de fond rezultă cert că instanțele de judecată au luat în considerare circumstanțele invocate supra de recurent, or, pedeapsa de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis a fost aplicată inculpatului Calinenco Valentin ținându-se cont, în deplină măsură, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. 7, 75 Cod penal, inclusiv de cerințele prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, în vederea realizării scopului legii penale, de restabilire a echității sociale, corectare și reeducare a inculpatului Calinenco Valentin, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal atestă că aceste prevederi legale au fost raportate just la circumstanțele cauzei penale, gravitatea infracțiunii săvârșite ca fiind una mai puțin gravă, eschivarea de la răspundere penală, precum și la personalitatea inculpatului Calinenco Valentin, care anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoreiei Ciocana mun. Chișinău din 13 noiembrie 2014 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (1) Cod penal la o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendare condiționată a executării pedepsei, însă, din motiv că nu s-a conformat obligațiilor instituite prin sentință, s-a dispus executarea reală a pedepsei, ulterior, la 16 octombrie 2018 fiind eliberat pe amnistie, dar concluzii nu și-a făcut, nu s-a

corectat și reeducat, dar din nou a comis o infracțiune similară, astfel pedeapsa anterioară nu și-a atins scopul, în prezenta speță fiind rațională aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, la jumătate din termenul maxim prevăzut de sancțiunea art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În acest sens, Colegiul penal analizând materialele cauzei, consideră că nu identifică temeiuri de a interveni în decizia instanței de apel, care este legală și întemeiată, or asupra aceluiași motive invocate în recurs, s-a expus suficient de argumentat și detaliat instanța de apel în decizia sa.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, având în vedere veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției în partea pedepsei stabilite, și în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile, că o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Calinenco Valentin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2021, în cauza penală privindu-l pe **Calinenco XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 ianuarie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie